

चक्रवादळ 'दितवाह'नंतर श्रीलंकेला आपत्कालीन मानवतावादी सहाय्य पुरवण्यासाठी भारताचे 'ऑपरेशन सागर बंधू'

01 डिसेंबर 2025

चक्रवादळ 'दितवाह'मुळे श्रीलंकेत मोठ्या प्रमाणात पूरस्थिती, जीवितहानी आणि अधिक अडथळे निर्माण झाले आहेत. या पार्श्वभूमीवर, भारताने निकटतम समुद्री शेजारी असलेल्या श्रीलंकेला तातडीची शोध व बचाव तसेच मानवतावादी मदत आणि आपत्ती निवारण (HADR) सहाय्य पुरवण्यासाठी 28 नोव्हेंबर 2025 रोजी 'ऑपरेशन सागर बंधू' हाती घेतले आहे.

2. श्रीलंकन अधिकाऱ्यांच्या समन्वयाने, भारत सरकारने तत्काळ कोलंबो येथे पोहोचलेल्या भारतीय नौदलाच्या दोन जहाजांमधून 9.5 टन आपत्कालीन अन्न सामग्री सुपूर्द केली; तसेच आणखी 31.5 टन मदत सामग्री — जसे की तंबू, ताडपत्री, ब्लॅकेट, स्वच्छता किट, तत्पर खाण्याचे पदार्थ, औषधे आणि शस्त्रक्रिया साहित्य — हवाईमार्गे पोहोचवण्यासाठी भारतीय हवाई दलाची तीन विमाने तैनात केली. यासोबतच, दोन 'BHISHM' क्यूब्स, ऑन-साइट प्रशिक्षणासाठी 5 जणांची वैद्यकीय टीम आणि बचावकार्यांना मदत करण्यासाठी राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दलाच्या (NDRF) विशेष शहरी शोध व बचाव (USAR) पथकातील 80 सदस्य तैनात करण्यात आले. तसेच, भारतीय नौदलाच्या 'सुकन्या' जहाजाद्वारे आणखी 12 टन राहत सामग्री रवाना करण्यात आली. एकूण 53 टन मदत सामग्री सुपूर्द करण्यात आली आहे.

3. श्रीलंकन नौदलाच्या समन्वयाने, INS विक्रांतवरील चेतक हेलिकॉप्टर आणि भारतीय हवाई दलाच्या MI-17 हेलिकॉप्टरांनी व्यापक बचावमोहीमा राबवून गर्भवती महिला, अर्भक आणि गंभीर जखमी व्यक्तींसहित अडकलेल्या नागरिकांना सुरक्षितपणे बाहेर काढले. बचाव करण्यात आलेल्या व्यक्तींमध्ये श्रीलंका, भारत, जर्मनी, स्लोव्हेनिया, युनायटेड किंगडम, दक्षिण आफ्रिका, पोलंड, बेलारुस, इराण, ऑस्ट्रेलिया, पाकिस्तान आणि बांगलादेश या देशांतील नागरिकांचा समावेश होता. NDRF पथकांनी श्रीलंकेतील अत्यंत प्रभावित आणि दुर्गम भागांमध्ये शोध व बचाव मोहीम सुरूच ठेवली आहे. पूरग्रस्त कुटुंबांना मदत करून त्यांना तत्काळ सुरक्षित ठिकाणी हलविण्यासाठी वेगाने मदतकार्य हाती घेण्यात आले आहे. या संयुक्त मोहिमांद्वारे आतापर्यंत 150 हून अधिक व्यक्तींना बचाव करून मदत पोहचविण्यात आली आहे. मोहिमा अद्याप सुरूच आहेत.

4. चक्रवादळ 'दितवाह'मुळे अडकलेल्या भारतीय नागरिकांची सुटका विशेष भारतीय हवाईदलाच्या उड्डाणांद्वारे तसेच व्यावसायिक उड्डाणांद्वारेही करण्यात आली. आतापर्यंत 2000 हून अधिक अडकलेल्या भारतीयांना माघारी आणण्यात आले आहे.

5. भारताच्या 'नेबरहुड फर्स्ट' धोरण आणि 'व्हिजन महासागर' अंतर्गत, भारत या निकडीच्या काळात श्रीलंका सरकार आणि जनतेच्या पाठीशी ठामपणे उभे राहून पहिला प्रतिसादक म्हणून भूमिका बजावत आहे. सध्या सुरू असलेले बचाव, मदत आणि प्राथमिक पुनर्प्राप्ती कार्यांना पाठिंबा देण्यास कटिबद्ध आहे.

नवी दिल्ली

01 डिसेंबर 2025